

מתיקא כדובשא

מעדני דבש

המגיד מו"ה ר' ישראל אהרן קלעצקין שליט"א

ראה אנכי נותן לפניכם היום, שמעתי הברקה נפלאה בשם הגאון הרב אפרים שפירא שליט"א ממייאמי, שהקב"ה אומר לנו: 'ראה אנכי נותן לפניכם' מתנה טובה ושמה 'היום' וכל אחד יכול לפעול בה לטוב ולמוטב, ובידינו ניתנה האפשרות האם 'היום' הזה שניתן לנו, יהיה ברכה או ח"ו קללה, ע"כ קיצור דבריו. ובס"ד אמרתי להרחיב את הרעיון ולתת נופך לדבריו: ידוע הסיפור ממרן הבעש"ט שפגש את שואב המים של העיירה, איש זקן בא בימים אשר היה עמל לפרנסתו וסוחר דליי מים מן הבאר אל בתי התושבים, ומכרת רגליו העייפות ברחובות העיירה. שאל אותו הבעש"ט: למה פניך עצבות? ענה השואב: וכי איך לא איעצב? אדם בגילי עדיין צריך להתאמץ ולסחוב חביות מים על כתפיי המיוזעות, ולהתרוצץ בין בתי העיירה ולעלות ולרדת והתשלום זעום, וכי איך לא אתלונן? בירכו הבעש"ט לשלום תוך דברי חיוק ועידוד. למחרת פגשו

המשך בעמוד ב'

פרפראות מדובשים

ליקוטי נידולי אברהם - מו"ה ר' גדלי' האפמאן שליט"א

לע"נ אביו הר"ה ר' אברהם ביה"ח ר' משה צבי ז"ל

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו) פתח הכתוב בלשון יחיד "ראה" ועבר ללשון רבים "לפניכם"? שכן ליתן נותנים להכל במידה שווה, אבל לראות רואה כל אחד באופן אחר. (השרף מקאצק)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו) רבותינו אמרו "כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד", אבל כפי שנראה לנו, חלק מהדברים הם לטובה וחלק ההיפך, אך לעתיד לבא נראה שהקב"ה עושה הכל לטובה. זה פירוש הפסוק, "היום", בעולם הזה, יש ברכה וקללה, אבל לעולם הבא הוא עולם שכולו טוב, וכמו שהגמ' אומרת במסכת פסחים (נ.), בעולם הזה על שמועות טובות אומר "הטוב והמטיב" ועל שמועות רעות אומר "ברוך דיין האמת", ובעולם הבא הכל "הטוב והמטיב", לכן אומר הקב"ה "היום ברכה וקללה", אך לעתיד לבוא, יבינו כולם שהכל היה ברכה. (ראשי בשמים)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו) ראה כי

המשך בעמוד ג'

חלות דבש

מו"ה ר' אהרן וויינגארטן שליט"א

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא:כו), והקשו המפרשים, למה נאמר "ראה" שהרי הפסוק מובן גם בלעדיו, (עי' אוה"ח הקדוש ובעל הטורים הארוך ועוד).

המשך בעמוד ב'

מתיקות הצדיקים

- שמועס פון הרה"ק מהר"ן לאבין מיזידטשוב זי"ע - איבערזעצט פון די טעיקס

דעם בעש"ט איז אין צד הקדושה דעריבער וועט ער זיי נישט קענען מבטל זיין נאר אויב וועט ער מיט זיך מיטנעמען נאך צוויי צדיקים, זי זענען הרה"ק ר' מאיר הגדול מפרעמישלאן זי"ע און א צדיק נסתר וועמען מען האט גערופן משה פאסטור. ווען דער

המשך בעמוד ד'

אפשטאמיגע פון כת ש"ץ. דער הייליגער בעל שם טוב הקדוש האט זיי געוואלט מבטל זיין אז זיי זאלן נישט האבן קיין השפעה. אבער פון הימל האט מען מוריע געווען פארן בעש"ט הק' אז וויבאלד איז צד הטמאה זענען זיי אין גרעסערע מדרגות ווי להבדיל

מזן אור שבעת הימים רבינו הבעל שם טוב זי"ע

(חלק י')

עס ווערט געברענגט אין נאמען פון מונקאטשער רב דער מנחת אלעזר: נאך די תקופה פון כת ש"ץ איז געווען די כת הפראנקיסטען וועלכע זענען געווען

מוסר בדבש - טובה הארץ מאד מאד - מו"ה ר' ישעי' וויין שליט"א

האוכל והבכורות, כדוגמת החובה להביא ביכורים לירושלים וכדו'. אולם, בהתבוננות בדברי התוס' (בבא בתרא דף כא.) מגלים אנו עניין שונה לחלוטין, וז"ל שם בד"ה "כי מציון", "כתיב (ישעיה ב, ג) כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים, לפי שהיה רואה

המשך בעמוד ד'

א-להיך". בפשטות מבינים אנו שהציווי לאוכלם דווקא בירושלים הוא כדי להביא את האדם לידי הכרה והבנה כי כל מה שיש לו הוא מאת ה', ועצם הצורך לעזוב את ביתו ולעלות לירושלים מביאו לידי הכנעה למי שנתן לו את

בפרשתנו, פרשת ראה מצווה אותנו תורה"ק לאכול מעשר שני ובכורות דווקא בירושלים. כפי שנאמר בלשון הפסוק (דברים יד, כג) "ואכלת לפני ה' א-לקיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך למען תלמד ליראה את ה'

מעדני דבש

המשך מעמוד א'

הבעש"ט שוב וירא והנה פניו צהובות ומאירות, שאלו הבעש"ט למה צהבו פניו? ענה השואב: התבוננתי כמה מאושר אני, ב"ה זקנתי ושבתי ועדיין כוחי במתני לסחוב דליים ולהתרוצץ בין הבתים, ומתפרנס אני מיגיע כפי, ואף שהתשלום זעום, אך זכות גדולה היא להשקות את בני ישראל. הסביר הבעש"ט לתלמידיו הקדושים: לכאורה יש סתירה בדברי חז"ל, במקום אחד כתוב 'כל מוזנותיו של אדם קצובין לו מר"ה ועד ר"ה', ומאידך אמרו חז"ל 'אדם נדון בכל יום?' והתירוץ: בר"ה נקצב כמה ישתכר בכל יום, אך בכל יום נדון האם היום יהיה מבורך ויעשה מעשיו בשמחה, או ח"ו ההיפך ואותם פעולות יעשה מתוך עצבות. לפי"ז אפשר לומר: שהרי באמת, יום עצוב וממורמר אינו יום, זהו סתם 24 שעות שעברו איכשהו, משא"כ יום שמח ומאושר הוא נחשב יום בחייו, וזה מה שנאמר באברהם אבינו 'ואברהם זקן בא בימים' שכל יום היה אצלו יום והיה מלא ב"מים'. והאיר לי השי"ת רמז נאה לזה. 'ברכה' בגימ' 227, 'קללה' בגימ' 165, והפער המספרי ביניהם הוא 62, שזה הגימ' של 'היום' עה"כ, הוי אומר, 'היום' הוא העומד בין ה'קללה' ל'ברכה' ובידך להחליט האם 'היום' יהיה ברכה או קללה, ועל ידי 'היום' שנתממש, להפוך מ'קללה' ל'ברכה'.

הפרשיות של חודש אלול הם 'ראה', שופטים, כי תצא כי תבא, נצבים וילך' ואחריהם 'האזינו זאת הברכה' ויש בהם רמז לימים אלו הבעל"ט להתכונן לימי הרחמים והימים הנוראים, כדלהלן: 'ראה' והתבונן כי בר"ה 'שופטים' אותנו וכותבים וחותמים לקראת השנה

הבאה עלינו לטובה ברוחניות ובגשמיות, כמה יעברון מן העולם, זהו 'כי תצא' וכמה יבאון, זהו 'כי תבא', גם אמרו חז"ל 'כל מוזנותיו של אדם קצובין לו מר"ה עד ר"ה', היינו, 'כי תצא' כמה הוצאה ו'כי תבא' כמה הכנסה. 'נצבים' - כולנו למשפט ביום הדין, 'וילך' - וכל באי עולם יעברון לפניו כבני מרון. אשרי למי שכל שמקיים בעצמו 'האזינו' ומשפר מעשיו ואז יזכה ל'זאת הברכה'.

נתן תתן לו וכו' כי בגלל הדבר הזה יברך ה"א וכו'. הנה, בפסוק זה לא נאמר כמה יש לתת, וקבעו חז"ל כי צריך לתת מעשר כספים שזה 10 ממאה, או חומש שזה עשרים ממאה, (לגבי מעשרות תמיד מחשבים לפי חלקי מאה) ויש לכך רמז כי הנותן מעשר ו/או חומש מביא עליו ברכה, שהמילה 'כי' מרמזת בתוכה מעשר וחומש, כ' זה 20 ממאה שזה חומש, י' זה 10 ממאה, שזה מעשר.

השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה (יב יג) פירש"י 'אבל אתה מקריב ע"פ נביא, כגון אליהו בהר הכרמל'. יתכן פירוש הפסוק: כי להקריב קרבנות זה קשור לראיה, ככתוב 'ראה כל זכורך' וגם בעקידת יצחק נאמר 'בהר ה' ראה', אך הנביא נקרא 'רואה' כפי שאמר שמואל 'אנכי הרואה', וזה אומרת התורה, כי אסור להעלות בכל מקום, רק 'אשר תראה' שהנביא הרואה אומר בנבואה, כגון אליהו בהר הכרמל. 'אשר תראה' הגימ' 1108 עה"כ 'אבל אתה מקריב על פי אליהו הנביא' בגימ' 1108 עם התיבות.

לא יעשה כן במקומו, פעם הציעו שידוך עבור בחור משיבת טשעבין והבחור ביקש לראות תמונת המדוברת קודם שיפגשו, כאשר

נודע הדבר להגאון מטשעבין זצ"ל קרא לבחור והוכיחו על כך, ושאל אותו: היתכן כזאת בישראל? אך הבחור עמד על שלו וטען כי אסור לקדש אשה עד שיראנה, ומכאן ראייה שמותר לבקש לראות תמונת צורתה לפני שיחליט האם יבחרנה, ובפרט שיש לו פחד גדול שלא לבייש בת ישראל כשרה, ועל כן עדיף שיתנו לו לראות צורתה שאם יסרב, לא יביישנה. ענה לו הגאון מטשעבין ואמר: מעולם לא נהגו כך בישראל ואל תשנה ממנהג ישראל, ובדרך צחות אמר לבחור כי יש לו ראייה מפסוק בתורה, שנאמר בפר' ויצא: 'לא יעשה כן במקומו לתת הצורה (צירה בהברה חסידית) לפני הבחירה...'

הפטרה לפרשת ראה - וכל בניך למודי ה' א"ר אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנא' 'וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך'. מהותה של ברית שכורתים בין ידידים היא השכנת שלום בין הצדדים, תלמידי חכמים הם המרבים שלום בעולם ושומרי הברית שכרת ה' עמנו, ככתוב 'אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת' ודרשו חז"ל דקאי על תורה. אכן: 'תלמידי חכמים' בגימ' 'ברית' 612 אך אם ח"ו לומד תורה שלא ע"מ לקיים שעל זה נאמר בירושלמי מסכת ברכות א הל' ה' טוב לו שנהפכה שלייתו על פניו, הרי שהאותיות נהפכות מ'ברית' ל'תריב' והופך למחלוקת במקום שלום ח"ו, וגם נהפך ל'בתיר' מלשון שיסוע.

מראש חודש אלול תוקעים בשופר. ציוני כי הלכות שופר הם בסימן תקפ"ו וסימנך ונתנה תוק"ף.

חלות דבש

המשך מעמוד א'

ולקמן כתיב, לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו (יב:ח). ושם המפרשים עמלים להבין ביאור הפסוק כפשוטו (עי' באבן עזרא וברמב"ן ועוד). ונראה לבאר שני מקראות אלו ביסוד אחד, והוא, שהחכם עיניו בראשו, ואינו נמשך אחר ההמון, אלא שוקל כל דבר ודבר בפני עצמו אם יש בו ברכה או קללה חלילה, וזהו דכתיב "ראה" שצריך האדם לראות בעיניו ולהתבונן בכל ענין, לכל יטה אחר מעשי אחרים מבלי דעת, רק יראה וישקול אם יש בזה ברכה או קללה.

וכן לקמן, "לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום" אל יעשה האדם דבר משום שהמון עם עושים כן פה והיום לפי שעה, אלא, "איש כל הישר בעיניו יעשה" "איש" לשון מעלה, (כמו שאיתא בבראשית רבה כל מקום שנאמר איש צדיק ומומחה) דהיינו חכם, שישקול כל ענין בפני עצמו, שהוא רואה ושוקל אם הדבר ישר ונכון באמת, ולא מפני שרבים אוחזים כן.

כך מחויב איש יהודי לנהג את עצמו, עם עיניו בראשו, ולראות ולשקול כל דבר על פי חכמה, ולא על פי דרך ברייתו שהוא נמשך אחר בני מדינתו, וחבירו, כמו שכ' הרמב"ם בהלכות דעות פ"ו ה"א יעו"ש, ושם מביא את הפסוק, אשרי "האיש"

אשר לא הלך וגו' האיש דייקא, שאשרי למי שהוא חכם ועיניו בראשו שאינו נמשך אחר בני עירו ומדינתו, ודו"ק. ובוה מתבארים שני הפסוקים הנ"ל, שהתורה מזהירה את האדם על עצמאות הדעת ועל יושר המחשבה, לבל יימשך אחר מנהג ההמון, אלא יראה בעיניו ויקבע דרכו רק על פי מה שהוא באמת ישר ונכון בעיני ה'. ואף שהיא אינו בודאי נכון בעיני ה', מ"מ זה שהוא משתדל לחשוב על הענין בשיקול הדעת לראות אם זה ברכה או קללה, ולא עושה דברים סתם, בגלל "אנחנו עושים" כן, זה הרבה יותר טוב מלהיות נמשך אחר דעות ומעשי בני אדם אשר בחושך הולכים.

פרפראות מדוכשים

המשך מעמוד א'

אנוכי הנותן לך הטוב והרע, הברכה והקללה, כל המקרים הטובים והרעים הם לא בדרך הטבע ועל פי מקרה, אלא הכל מאיתו יתברך. (הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע)

לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחריו כי תעשה הישר והטוב בעיני ה' (יב, כה) מדוע באיסור אכילת דם כתוב "למען ייטב לך ולבניך אחריו"? כי הדם מטמא את הגוף ומשפיע אכזריות באדם, ואכזריות עוברת בירושה מאבות לבנים, וזה הפירוש כאן, "לא תאכלנו, למען ייטב לך ולבניך אחריו", כדי שבניך יהיו טובים בלי מידות רעות. (הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל)

ולא תקפוץ את ירך מאחיך האביון (טו, ז) ראשי תיבות של ל'א ת'קפוץ י'רך מ'אחיך ה'אביון - היה אומר הרה"ק מרוזין זי"ע - הן אותיות "תהלים". ללמדנו שבאמירת תהלים בלבד, אין אדם יוצא ידי חובתו, אלא צריכים להיות אומר ועושה לקיים "פתוח תפתח את ירך לו" בפועל. (על התורה)

ורעה עינך באחיך האביון... והיה כך חמא (טו, ט) מדוע נאמר דווקא אצל המעלים עינו מן הצדקה "והיה כך חמא"? שכן מצוות צדקה מכפרת על חמאי האדם, כפי שנאמר (דניאל ד) "וחמאך בצדקה פרוק", אך מי שאינו נותן צדקה נשארים בידו כל חמאיו. (ליקוטי תורה)

ורעה עינך באחיך האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל ה' והיה כך חמא (טו, ט) אם תלך בדרך של 'רעה עינך באחיך' ותברוק כל עני האם אכן זקוק הוא לצדקה 'ולא תתן לו', הרי ש'וקרא עליך אל ה' יברקו גם אותך בשמים

ויפששו במעשיך 'והיה כך חמא' ימצאו אצלך חמאים ותיענשו. (הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע)

ולא יראה את פני ה' ריקם (טז, מז) כשם שעושים מבחן לתלמידים לבודקם אם התקדמו בלימודים, כך ציוותה התורה לעלות לרגל לירושלים, ולבוא לפני הקב"ה, בוחן כליות ולב, שלוש פעמים בשנה, וכשבים היה רואה אם עלו בדרגתם, ועל כך נצטוונו "ולא יראה את פני ה' ריקם", שלא ימצאו חלילה ריקים מתורה ומיראה. (דברי שאול)

אמרי גידולי יעקב שלמה

מורה ר' גדלי' האפמאן שליט"א

לע"ג חמיו, הרה"ח ר' יעקב שלמה

בהרה"ח ר' שמחה בונם ז"ל צ"ח

לא תשימו קרחה בין עיניכם למת (יד, א) בניחום אבלים על אדם צעיר, סיפר רבי יהודה צדקה על כפרי שהגיע לעיר, ושאל מה המסלול ומה המחיר של אוטובוס מסוים. ענו לו שהמחיר אחד, כך וכך שקלים לכל מרחק. בתחנה הראשונה כשהאוטובוס נעצר, רואה הכפרי שחלק מהאנשים שעלו איתו בתחנה הראשונה, יורדים! נראה לו הענין משונה. בתחנה השניה שוב ירדו חלק מהאנשים שעלו איתו. בתחנה השלישית כששוב ירדו חלק מהאנשים שעלו איתו, הוא לא יכל להתאפק, פתח את החלון וצעק, חברים! השתגעתי! הרי באותו המחיר אתם יכולים לנסוע עד התחנה הסופית, מדוע אתם יורדים באמצע הדרך? האמת היא, שהם דווקא בסדר גמור! כי הם צריכים לרדת כאן. ברגע שכן אדם הגיע לתכליתו בעוה"ז כבר אין לו מה לחפש כאן.

בנים אתם לה' אלוהיכם (יד, א) העלילו

עלילה על החסיד ר' מנדל פוטרפאס והוא נשפט לגלות עם עבדות פרך בסיביר. לימים שאלו אותו כיצד הוא החזיק מעמד? והוא ענה: 'מה שחזק אותי היה שפעם אחת ראיתי לוליין שהולך על חבל דק בין שני הרים, כאשר מתחת פעורה תהום והוא מוליך על החבל הדק עגלה ובתוכה ילדה קטנה. שאלו את הילדה כיצד היא לא פוחדת? והיא ענתה 'כי זה אבא שלי'. פנו ללוליין ושאלו מה הסוד? וכיצד הוא לא נופל? והוא אמר צריך להיזהר משני דברים: ראשית לא להסתכל למטה. ושנית לראות רק את הצעד הבא, כי אם אתה מסתכל יותר מזה אתה נופל... 'גם אני' אמר רבי מנדל 'כאשר עברתי את עינוי התופת, אמרתי לעצמי, שגם כאן אני הרי בידיים של אבא שבשמים, ומצד שני הקפדתי להחזיק מעמד רק את השעה הזו ולא יותר וכך זכיתי לגאולה המיוחלת'. (הרה"צ רבי אלימלך בידרמן)

כי יהיה כך אביון (טו, ז) היה פעם גביר גדול שבנה לעצמו בית מפואר, וריהט את הבית ברהיטים מפוארים. יום אחד, ביום חרפי וגשום, נכנס עני ונעליו מלאות בוץ ורפש. "החוצה", צעק הגביר, "רוץ מהר וצא", אינך רואה מה עשית עם הבוץ שלך? אמר העני, מיד אני יוצא, רק ווארט אחד, קצר מאוד, אומר לך: ב"ברוך שאמר" אומרים, ברוך מרחם על הארץ ברוך מרחם על הבריות". גם אתה, שאתה מרחם כל כך על "הארץ", על רצפת ביתך, אולי תרחם גם על "הבריות", היינו עלי, שהרי בריאה אני. זה רמוז כאן, "באחד שעריך בארצך", כמה אתה משקיע בביתך? א"כ, לפחות "לא תאמץ... ולא תקפוץ את ירך מאחיך האביון", לפחות תן לו כמו שאתה נותן לכותל ולריצפה. (בן איש חי)

מוסר בדבש המשך מעמוד א'

קדושה גדולה וכהנים עוסקים בעבודה, היה מכין לבו יותר ליראת שמים וללמוד תורה, כדרשינן בספרי, למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים, גדול מעשר שני שמביא לידי תלמוד, לפי שהיה עומד בירושלים עד שיאכל מעשר שני שלו והיה רואה שכולם עוסקים במלאכת שמים ובעבודה, היה גם הוא מכין ליראת שמים ועוסק בתורה".

העולה מן הדברים הוא שמטרת ההגעה, השהות והאכילה בירושלים היא כדי שהאדם יבא להימשך ולהתקרב ללימוד התורה על ידי שיראה בעיניו את עבודת הכהנים, קרבתם להקב"ה ולימוד התורה שלהם ושל אנשי העיר, כך יגלה הוא עולם מופלא, טמיר ונשגב של עבודת ה', שקיעות ועמלות בדברי ה', וממילא גם הוא ישאף וישתוקק להיחפף להיות כאחד מהם.

נסה נא לתאר לעצמנו ולהבין במה מדובר. יהודי עמל לפרנסתו בגידול בהמותיו ופרדסיו המתגורר הרחק מעיר הקודש והמקדש. הוא טרוד בכל ימות השנה בגידול פירותיו וצאנו, טיפוחם, האכלתם והשקייתם. והנה, כאשר הגיע הזמן המיוחל, כאשר יכול הוא סוף כל סוף לנוח קמעה, לאכול ולהנות מפרי עמלו הרב, מצטווה הוא לעלות לירושלמה ולאכול דווקא שם מפרי עמלו וטרחתו. ומדוע? כדי שילמד ממעשיהם העילאיים של אנשי העיר. כדי

שישאף וישתוקק להיות כמוהם. כלומר, ברור להם לחז"ל הקד' שעצם השהות בעיר הקודש, במקום בו הכל מתנהל בקדושה ובדבקות בה' בכוחו לשנות את האדם מן הקצה אל הקצה ולהפכו למשהו עילאי ומרומם יותר. ביכולתו של ביקור ושהות בירושלים להביא את האדם לכדי מציאות אחרת לחלוטין, כזאת שתגרום לו לכוון ליראת שמים ולעסוק בעצמו בתורה. לא כתוב כאן שהוא ימצא בירושלים מורה דרך מיוחד שידריך ויכוון אותו. גם לא נאמר כאן שיוקמו בירושלים אי אלו בתי חינוך או מרכזי הכוונה והדרכה שיורו לעולים אליה את הדרך אשר ילכו ואת המעשה אשר יעשו על מנת לשנותם להיות טובים ונעלים יותר, אלא נאמר כאן יסוד מופלא, שעצם השהות וההמצאות במקום המרומם הזה, עצם הביקור במקום בו העניינים מתנהלים באווירה יותר נעלית אשר התורה הקד' היא נר לרגליהם של היושבים בה, משפיע על האדם ומשנה אותו מן הקצה אל הקצה, וכלשון הפסוק "למען תלמד ליראה את ה' אלהיך" – האדם המגיע לירושלים ילמד ליראה את ה'.

וכן אומר הרמב"ם על השפעת הסביבה (הלכות דעות ו, א): "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד

ממעשיהם הוא ששלמה אומר (משלי יג כ) הולך את חכמים וחכם (יחכם) ורעה כסילים ירוץ ואומר אשרי האיש וגו' וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני הגייסות או מפני החולי ישב לבדו יחידי כענין שנאמר ישב בדד וידום ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישב במדינה אא"כ נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים".

ומי לנו גדולים מיהושע בן נון וכלב בן יפונה, שהיו מגדולי וממנהיגי עם ישראל בדור דעה, ואף על פי כן - רק לאחר התערבות ובקשה מיוחדת מאת ה' הם ניצלו מהשפעתם הרעה של המרגלים ולא נפלו ברשתם. על יהושע היה צריך משה להתפלל 'קה יושיעך מעצת מרגלים', וכלב שהלך להתפלל בקברי אבות כדי שלא ייפול ברשתם של הרשעים.

הרי לנו הצצה לחשיבות העליונה של השהות בסביבה ובאווירה טובה, עד כמה ביכולתה לשנות את האדם, מהותו וישותו לטוב, וחלילה לדרדור לרעה, באם סביבתו איננה חיובית.

מתיקות הצדיקים

המשך מעמוד א'

בעש"ט איז געגאנגען רופן רבי מאיר הגדול האט ער אים נישט געטראפן אינדערהיים, ער האט דארט געטראפן די רבצין וויינען ווייל איר'ס א פיצל קינד האט געהאט שטארקע היץ רח"ל. די סיבה פון דעם איז געווען ווייל יעדעס מאל עס איז געבוירן געווארן א קינד צו ר' מאיר האט ר' מאיר געקוקט אויפן קינד און ווען ער האט געזעהן אויף די נשמה פון קינד אז דאס איז נישט אין גענוג א הויכע מדרגה איז קדושה איז עס אים נישט געפעלט און די קינדער זענען אוועק גאר אינג... ווען עס איז געבוירן געווארן זיין זון הרה"ק ר' ארון ליב ז"ע האט די מאמע באהאלטן דאס קינד אז דער פאטער ר' מאיר זאל אים כשום אופן נישט קענען זעהן... אבער יעצט פאר דער בעש"ט איז אנגעקומען האט ר' מאיר געזעהן דאס קינד

און ער האט זיך אנגערופן "איך האב אסאך שענערע אוועקגעשיקט" און דאס קינד איז תיכף אוועקגעפאלן איז בעט מיט היץ און ר' מאיר איז תיכף אוועק געגאנגען איז וואלד זיך מתבודד זיין. יעצט ווען דער בעש"ט איז אנגעקומען האט די מאמע פארציילט די מעשה פארן בעש"ט. דער בעש"ט האט איר בארוהיגט זאגענדיג אז עס וועט גארנישט שלעכטס פאסירן צום קינד דערנאך איז ער געגאנגען טרעפן ר' מאיר און ער האט פארציילט פאר ר' מאיר וועגן דעם שליחות מיט ר' משה פאסטור, ר' מאיר האט מסכים געווען צו קומען אבער דער בעש"ט האט אים געזאגט אז ער וועט אים געמען גאר אויב וועט ער בענטשן און אויסהיילן דאס קינד ארון זי"ב. צוליב דעם גרויסן ענין פון מבטל זיין די פראנקייטס האט ר' מאיר

מסכים געווען און דאס קינד איז געזונט געווארן. דער בעש"ט און ר' מאיר זענען געגאנגען זיין דעם ר' משה פאסטור און ווען זיי האבן אים געטראפן האט דער בעש"ט זיך אומגעקוקט אויף ר' משה'ס עבודה און ער האט געזעהן אז דער ר' משה איז א פשוט'ער איד אבער ער דינט דעם באשעפער מיט א געוואלדיגע תמימות און דאס איז נאך גרעסער ווי דעם בעש"ט'ס אייגענע עבודה... צוזאמען האבן די דריי צדיקים מיט זייער עבודה מבטל געווען די כח פון די כח און וויכאלט זיי זענען שוין געווען צוזאמען האבן זיי געוואלט ברענגען די גאולה אבער דער 'כל דבר' האט געמאכט א פייער איז שטאט און געקלינגען דעם 'פייער גלאק' אז אלע זאלן קומען צו לויפן לעשו, ר' משה וועלכער איז פארט געווען א פאסטור איז געווארן באזארגט פאר זיינע רינדער און ער איז אנטלאפן מיט זיי...

זכותים